

Samme brev til:

- Justisdepartementet
- Olje- og energidepartementet

Asker, 6. mai 2014

**ET BEDRE ORGANISERT STRØMNETT • SOSIALT ANSVAR OG FORSVARLIGHET
VED STENGING AV STRØMANLEGG FOR PRIVATKUNDER**

Nettverk i Omsorg viser til rapporten «Et bedre organisert strømnett» som i går ble overlevert til olje- og energiminister Tord Lien av ekspertgruppen ledet av Eivind Reiten.

Vi viser dessuten til lovverk og avtaleverk for stenging av strømanlegg for privatkunder, som etter det vi forstår reguleres av forbrukerkjøpsloven.

Gårdagens rapport har så vidt vi kan se ingen utredning av det sosiale ansvaret for strømforsyning, i forbindelse med den del av mandatet som omhandler nettselskapenes oppgaver.

Dagens rutiner for stenging av strømanlegg hos privatkunder er ikke godt nok kvalitetssikret mot en samlet forsvarlighetsvurdering. Reglene for stenging av strømforsyning må revideres og for fremtiden inngå i en samlet forsvarlighetsvurdering som er samordnet med annen relevant lovgivning.

Vårt anliggende gjelder særlig borgere som faller inn kommunens ansvar omfatter for alle pasient- og brukergrupper. Herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne. Barn må særlig skjermes.

Kommunen har ansvar for å skaffe bolig til personer med problemer som er nærmere beskrevet i helse- og omsorgstjenesteloven, ref. § 3-7:

§ 3-7. Boliger til vanskeligstilte:

Kommunen skal medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, herunder boliger med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonshemning eller av andre årsaker.

<http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30>

Barnekonvensjonen pålegger staten å hjelpe de som har ansvaret for barnet til å sørge for materiell hjelp og støttetiltak, særlig med hensyn til bl.a bolig, ref. artikkel 27 pkt. 3:

I samsvar med nasjonale forhold og innenfor rammen av sine midler, skal partene treffe egnede tiltak for å hjelpe foreldre og andre som har ansvaret for barnet til å virkeliggjøre

denne rettighet, og de skal ved behov sørge for materiell hjelp og støttetiltak, særlig med hensyn til mat, klær og bolig.

<http://barneombudet.no/for-voksne/barnekonvensjonen/hele-barnekonvensjonen/>

Dagens kriterier for stenging av strømforsyning er etter vår mening for liberale. Strømforsyning er en grunnleggende infrastruktur. Retten til bolig kan ikke forstås uten en tilsvarende rettighet til et minimum av strømforsyning, som kan sikre hygiene, mat og drift av tele- og IT kommunikasjon.

Energi Norge etablerte i 2010 en referansegruppe som ga forslag om presiserte regler for stenging av strømanlegg på grunn av manglende betaling. Et av forslagene fra gruppen var at det ikke skal stenges når kun mindreårige er til stede. Nettselskapet skal sjekke konsekvensene av stenging.

<http://www.energinorge.no/nyheter-om-stroemmarkedet/stenging-av-stroemanlegg-paa-grunn-av-manglende-betaling-article8287-240.html>

Vi mener at praktiske rutiner ved stenging tilsier at dette kravet ikke blir godt nok ivaretatt. Det foretas stenginger uten at det er behov for å komme inn i den aktuelle boligen. Det kan være fellesanlegg, skap kan være plassert i oppgangen, eller det kan stenges på stikkledning.

Distribusjonsnettselskap er etter det vi forstår eier av måler. Kunde som ikke betaler overføres fra kraftleverandør til nettselskap med leveringsplikt. Det følger høyere strømpris av dette. Ved manglende betaling til nettselskap og/eller kraftselskap, er det netteier som iverksetter stenging.

Den fysiske stengeoperasjonen kan skje ved outsourcinger i flere ledd. Stengeoperasjonen utføres kanskje av person uten kontakt med nettselskapet. Vi er usikre på om opplæring og presiseringene som skal ivareta barn, liv, helse eller vesentlig skade, er godt nok sikret og ivaretatt.

Anonymitet ved betalingsproblemer er viktig for å ivareta personlig integritet. Det er feil å sette folk i et moderne samfunn i "gapestokk", slik det kan bli ved å ta all strømforsyning. Stenging rammer særlig svake grupper, barnefamilier og ungdom.

Strøm til daglige funksjoner i boligen er helt nødvendig i dagens samfunn. Det er behov for varmt vann til hygiene og husholdning. Matlaging og lagring i fryser eller kjøleskap må ha strøm av hensyn til holdbarhet. Telefon og data er nødvendig.

Forsvarlighetskrav ved stenging må harmoniseres med den tekniske utviklingen. «Et bedre organisert strømnnett» skisserer et smartere strømnnett. NVE opplyser at alle strømkunder får smarte målere innen 1. januar 2019. Dette åpner for nye tjenester som vi i dag ikke har full oversikt over.

<http://www.nve.no/no/kraftmarked/sluttbrukermarkedet/ams/>

Effektivisering av energiforsyningen vil være økonomisk og bidra til energieffektivisering. Samtidig øker mulighetene for mer upersonlige rutiner for stenging, som kan foretas uten personlig kontakt med kunden. Samtidig bør smart teknologi gi bedre muligheter for delvis stengning, slik at boligen fortsatt har energi til et minimum av vitale funksjoner.

Den kommunale helse og omsorgstjenesten må ha en sentral og viktigere rolle enn i dag, uansett hvordan rutinene for å stenge / strupe strømforsyningen til dårlige betalere utformes.

Enhver bolig hvor det bor mennesker må ha tilgang til et minimumsnivå av strømforsyning.

Bolig med stengt strømforsyning er ikke egnet til beboelse.

Det er i strid med barns rettigheter å bo i bolig i Norge med stengt strømforsyning.

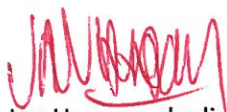
Stenging må ikke iverksettes før dette er klarert av den kommunale helse- og omsorgstjenesten, som dermed overtar ansvaret for at tiltaket er klarert med kommunens ansvar for forsvarlige helse og omsorgstjenester til de som bor i boligen.

Krav fra nettselskapet må kunne drives inn i ordinære prosesser for inndrivning av krav, uten at strømforsyningen stenges underveis i prosessen.

KONKLUSJON

1. Dagens regler for stenging av strøm må revideres med sikte på å inngå i en samlet forsvarlighetsvurdering som også omfatter helse- og sosialtjenesten og barns rettigheter
2. Enhver bolig som benyttes til beboelse av mennesker må ha tilgang til et minimumsnivå av strømforsyning som sikrer hygiene, mat og tele- og IT kommunikasjon
3. Stenging av strøm må uansett ikke finne sted uten at det er gitt eksplisitt klarsignal om dette fra den kommunale helse og omsorgstjenesten, som bekrefter at stenging er forsvarlig, og dermed overtar ansvaret for at stenging er klarert etter en samlet forsvarlighetsvurdering

Med vennlig hilsen
NETTVERK I OMSORG

Jan Harsem, daglig leder

KOPI:

- Olje- og energidepartementet
- Helse- og omsorgsdepartementet
- Arbeids- og sosialdepartementet
- Arbeids- og velferdsdirektoratet
- Energi og miljøkomiteen i Stortinget
- Helse og omsorgskomiteen i Stortinget
- Justiskomiteen i Stortinget
- Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
- Helsetilsynet
- Barneombudet
- Redd Barna

NETTVERK I OMSORG

ORG.NR.: 912 523 152

KONTOR: Gml. Drammensvei 227 • Asker Sentrum / POST: Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

WEB: www.iomsorg.no / EPOST: jan@iomsorg.no

TLF.: +47-66 900450 / MOBIL: +47-95 771199